

“Em fa més por un gos que cap dels llops que he tingut davant”

“És un animal perseguit des del paleolític i que s’havia extingit, però sempre ha tornat a aparèixer d’algun altre lloc”

“Fins l’any passat no vam tenir la primera llopada a la Garrotxa i l’Alt Empordà, amb tres cries, que ara han tornat a criar”

Castellví, al costat de la Lupus, que va acollir quan tenia quinze dies QUIM PUIG.

Ha dedicat bona part de la seva vida a estudiar el comportament dels llops. De fet, fa més d’una dècada que conviu amb la Lupus, una lloba ibèrica nascuda al zoo de Sevilla, que va afillar el 2012 en captivitat a la falda del Montseny per tal que infants i joves coneguin un animal històricament perseguit i estigmatitzat.

La Lupus s’està fent gran i es pot dir que està en plena jubilació. S’ha tancat una etapa? Des de fa un parell d’anys que vam veure que ja no em responia als udols i que perdia visió i vam deixar d’interactuar amb els escolars que la visitaven. Ara és a casa més

tranquil·la, descansant, i quan vol s’acosta perquè la toquis. L’estiu passat va tenir una davallada, però es va refer amb una punció al veterinari, i des d’aleshores pren una pastilla per no sentir-se tan adolorida. Perquè no es cansi tant no ha d’anar a buscar el menjar que li posàvem al bosc. Va ser una bona idea treure-la del seu entorn? Estic convençut que la Lupus no hauria tingut possibilitats de sobreviure al zoo amb altres llops. De fet, les seves germanes van acabar matant la mare. Estem parlant d’una espècie jeràrquica en què s’ha d’estar per sobre de l’altre per sobreviure i no és estrany veure els llops en captiveri amb senyals de les baralles. Les llopades en estat salvatge poden marxar quan els fan fora del grup, però tenir-los tancats és una barbaritat. I es va adaptar ràpid després de deixar el grup? Va ser important que només fos un exemplar perquè acaparava tota la meua atenció, i a la inversa. Tenia només quinze dies i és més fàcil potenciar aquest vincle i aconseguir que perdés la por dels humans. L’objectiu és que pogués interactuar amb tranquil·litat a les escoles i va estar de ben petita amb dos gossos adults que li van donar calma. Ha sigut un treball per observar les gesticulacions i moviments amb què s’ha fet entendre. No vau tenir cap ensurt? El primer any anàvem amb la Lupus a visitar les escoles i no vam tenir cap problema. Amb el temps vam veure que era més raonable i lògic que ella estigués al bosc i que les escoles es traslladessin al recinte de Gualba. Ara que no hi és encara ens visiten alumnes, però hi tenim la reproducció d’una llobera amb dos llops. Les rèpliques ens donen joc per localitzar i explorar el seu rastre en funció de les edats per parlar de la reproducció, el comportament i l’alimentació d’aquests animals que han estat històricament perseguits i atacats per l’home. Està satisfet de l’experiència? La Lupus no ha pogut ser un animal salvatge, però fins fa poc cada dia sortia al bosc amb una vida millor que la que tindria al zoo. L’experiència educativa i emocional ha fet canviar la manera de pensar sobre el llop. Va ser un èxit de visites d’escoles que ens va animar a obrir els dissabtes per fer activitats amb les famílies. Des que va reaparèixer el llop a Catalunya, fa uns vint anys que es parla d’individus solitaris. La confirmació oficial és que el 2004 el llop entra a Catalunya, però la realitat és que ja feia temps que se’n parlava, de la seva presència. Aquests últims vint anys s’han localitzat una vintena d’exemplars arribats de la zona d’Itàlia i França que s’anaven buscant entre ells. Fins l’any passat no vam tenir la primera llopada a la Garrotxa i l’Alt Empordà, amb tres cries, i aquesta primavera la parella ha tornat a criar, però no en sabem el nombre. Ha costat, però finalment augmentarà la

població? És important perquè a Catalunya hi arriba el llop italià (*Canis lupus italicus*), que és diferent del llop ibèric (*Canis lupus signatus*) que hi ha repartit per Espanya, amb una població d'entre 2.000 i 2.500 individus. És el mateix animal, però adaptat a diferents condicions climàtiques. L'any que ve les cries de la primera llopada ja seran madures sexualment per buscar un altre llop. Pot ser que es creuin amb un llop ibèric i la varietat genètica augmentarà. Com més llops hi hagi, millor, perquè ajuden a equilibrar els ecosistemes. A Catalunya se'n va arribar a extingir tota la població. Es va extingir entre finals del segle XIX i principis del XX. L'home va fer servir paranys i armes de foc, o els enverinava amb l'estricnina o la tora blava. Durant 100 anys el llop només va ser un record a casa nostra, fins que ha reaparegut. A Zamora, fins al 2020, els caçadors podien apostar i pagar 9.000 euros per tenir dret a caçar un llop. La protecció del llop es va rebaixar i és molt ambigua perquè segons els països i la realitat de cada lloc es permet matar-lo si es confirmen atacs repetitius d'una llopada. Ara que a Catalunya han criat, l'administració està obligada a fer un projecte de conservació de l'espècie. I li pertoca a la Taula del Llop? Sí, fa un temps que redacten com cal actuar i tenen feina feta. Vam formar part de la taula, però en vam marxar perquè l'administració no ens en volia fer partícips. Ens semblava una presa de pèl perquè tot ja estava decidit. La taula ha de servir per a molt més i no només per donar diners i de qualsevol manera als ramaders. Els pagesos també en van marxar, però després van recular i formen part de la taula amb el Grup Llop. L'augment de llopades portarà més alarma dels ramaders? S'ha demostrat que no hi ha pèrdues ni danys del llop als ramats si es tenen en condicions. A les explotacions on tenen gossos per tenir els ramats protegits, separen les ovelles que han de parir i tanquen els ramats als corralles; fan bé la seva feina. Els problemes venen quan es deixa el ramat desatès amb l'excusa que l'explotació no és competitiva. Hi ha un programa d'atenció per cobrir els atacs, però el peritatge només paga quan es demostra que són llops i no quan són gossos. Els interessos de ramaders i conservacionistes poden topar com ha passat amb l'os. Jo vull que hi hagi ramaders i no poso el llop al davant del ramader, però tampoc a la inversa. S'ha de buscar un equilibri i veure la capacitat de moviment de la Generalitat perquè el llop pot fer més mal que un os, sobretot si actuen en grup. No se'n podria descontrolar la població com ha passat amb el senglar, per exemple? No, perquè és una població que s'autoregula amb nombre d'individus. Les femelles, segons el menjar que troben, acumulen un greix i en època de zel s'activa un mecanisme per fer més o menys embrions. Així, com més aliment hi ha, més cries tenen, però quan la llopada creix hi ha menys pressa i tornaran a reduir la població amb menys cries. És un cicle tancat i sempre hi ha individus que acaben marxant del grup. En tots aquests anys interactuant amb el llop, què és el que més l'ha sorprès? És una espècie social amb un llenguatge molt ric i divers per comunicar-se abans no passin les coses. Això implica una intel·ligència amb estratègies que et fan veure que ha previst la situació i reconduïx el comportament. És un animal perseguit des del paleolític i que s'havia extingit, però sempre ha tornat a aparèixer d'algun altre lloc. L'encreuament de llops amb gossos pot suposar un problema? Ho és, perquè les cries tenen un 50% de la genètica de cadascun. I això provoca en algun llop conductes més afables amb l'home, quan per a la seva supervivència el millor és tenir-li por. A Galícia, Navarra, Castella i Lleó i Astúries, on hi ha poblacions més nombroses de llops, hi ha estudis sobre la diversitat amb els encreuaments amb gossos. No crec que tot valgui i, abans que buscar variabilitat, l'administració hauria d'apostar per la reintroducció, però no en volen sentir a parlar. No ens han de fer por els llops? Em fa més por un gos que cap dels llops que he pogut tenir al davant. Si no n'he vist més, és perquè no he tingut la capacitat i han fugit. Són llestos i no es confien. Així que, si tens la sort de trobar un llop, observa'l i gaudeix abans no marxi. Amb el projecte de la Lupus el que volíem era transmetre que el llop no és el dolent dels contes i explicar les raons, perquè així es pot ser crític. Organitzeu sortides per observar-los? Tenim uns cursos de formació per anar-los a veure a Zamora i a Palència. Al setembre tornarem al Canadà per acabar el treball de camp que estem fent sobre la població de llops que viuen a la costa del Pacífic alimentant-se als rius de salmons i foques. Aquest és un projecte de recerca que financem des de Signatus amb les aportacions dels participants per cobrir-ne l'estada i la formació. A Catalunya heu fet algun projecte de recerca? Durant dos anys, amb un conveni amb el Parc Natural del Montseny, vam estar fent un seguiment amb parament fotogràfic i posant estacions d'udol amb transectes, que són els itineraris dissenyats per estudiar la fauna a partir dels senyals indirectes que deixen al seu pas. Es va col·laborar per ajudar els ramaders en un moment en què ja s'havia detectat la presència del llop al Moianès. Després de la pandèmia, vam acabar el treball i no s'havia detectat cap individu al massís del Montseny. Es demostra la importància d'implicar-hi la

societat civil.Ha acabat creant una associació. Amb quina finalitat?El Centre d'Estudi del Llop aplega el vessant professional de formació, divulgació i ciència ciutadana. Amb el voluntariat de l'associació, fem projectes sense ànim de lucre i el primer l'estem desenvolupant a la zona d'Errachidia, al peu de l'Alt Atlas marroquí. Estem intentant treballar amb els ramaders, en un país on el llop no té cap mena de protecció i en col·laboració amb les entitats d'allà. Volem que ens avisin abans de posar-los verí i parany per establir mecanismes i actuar per compensar els danys que puguin tenir els ramats i evitar que el matin. A les escoles també ens agradaria fer un treball d'educació ambiental de la relació de l'home amb el llop.Està mentalitzat per a quan arribi el moment d'acomiar-se de la Lupus?Sí, sabem que passarà. L'any passat, quan estava tan malament i vaig marxar al Canadà, ja pensava que no la tornaria a veure i trucava patint. Ara la veig tranquil·la.

Publicat a:

-El Punt Avui. El Punt Avui 24-08-2026, Pàgina 6

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2668283-em-fa-mes-por-un-gos-que-cap-dels-llops-que-he-tingut-davant.html>